

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 23/2009, instat per XXX contra la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia.

Antecedents

Primer.- En data 16/07/09 va tenir entrada a l'Agència Catalana de Protecció de Dades, mitjançant escrit de tramesa de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, la reclamació formulada per XXX contra la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, per la presumpta denegació del dret d'accés als informes que consten en el seu expedient penitenciar, la qual cosa considerava que vulnerava la Llei 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD)..

Concretament, el reclamant exposa que en data 29/01/2009 va presentar un escrit davant (...) Centre Penitenciar Quatre Camins, mitjançant el qual va sol·licitar una còpia dels informes que constaven en el seu expedient penitenciar, els quals, d'acord amb la reclamació presentada havien estat facilitats al Jutjats de Vigilància Penitenciària (...), tal com consta en la interlocutòria emesa pel Jutjat amb data 20/01/09.

Segons exposa la persona reclamant, els dies 10/02/09 i 26/02/09 es va reunir amb el director del centre, i en l'última de les reunions el director li manifestà que no li atorgava el dret d'accés en base al criteri número 97 bis dels "*Criteris d'actuació, conclusions i acords aprovats pels jutges de vigilància penitenciària*". Mitjançant escrit de data 03/03/09, amb registre d'entrada en data 07/03/09, el reclamant reiterà la seva sol·licitud d'accés als informes que obraven al seu expedient penitenciar així com còpia certificada dels mateixos.

Finalment, mitjançant escrit de 22/05/09, entregat al reclamant en data 02/06/09, la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, a través del Director del Centre Penitenciar Quatre Camins, denega la petició de fotocòpia certificada dels informes de l'expedient penitenciar en atenció als motius següents: "*Conforme el que disposa l'article 15.2 de la Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària, els interns en centres penitenciaris tenen dret a ser informats de la seva situació penal i penitenciària, però no un dret d'accés directe al contingut de l'expedient penitenciar, sens perjudici de l'accés als informes que obrin en el procediment de que es tracti davant el Jutjat de Vigilància Penitenciària en els termes de la Llei Orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial. Aquest és el criteri que fou aprovat per majoria qualificada en la reunió d'octubre de 2007 de Jutges de Vigilància Penitenciària.*

Així mateix, l'article 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic i Procediment Administratiu Comú, que regula l'exercici del dret d'accés a arxius i registres, preveu en l'article 4 que el dret d'accés als documents, que formant part d'un expedient, obrin en els arxius administratius, podrà ser denegat pel motiu de la concurrència d'interessos de tercers més dignes de protecció, en el present cas la seguretat dels professionals i/o altres interns.

Per tot això, si voleu ser informat de la vostra situació penal i penitenciària, i del contingut dels informes que figuren en el vostre expedient penitenciari, podeu dirigir la vostra sol·licitud als professionals corresponents de l'equip multidisciplinari.

Amb tot, per no buidar de contingut el dret d'accés que confereix als ciutadans en les seves relacions amb l'Administració la lletra h) de l'art. 35 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, en la forma i condicions previstos en l'article 37 de la mateixa llei, el vostre expedient penitenciari podrà ser consultat pel vostre representant legal degudament acreditat, a la Unitat de Gestió Penitenciària d'aquest Centre, prèvia la sol·licitud per escrit en la que formuli petició individualitzada dels documents que es desitgi per escrit en la que formuli petició individualitzada dels documents que es desitgi consultar.

Contra aquesta resolució podeu exercir el dret de queixa que us correspon davant el Jutjat de Vigilància Penitenciària (...)."

Segon.- Per mitjà d'escrit de 27/07/09 aquesta Agència va comunicar a XXX la recepció a aquesta Agència, el 16/07/09, de tots els escrits que ell havia dirigit a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, i així mateix se li va comunicar que el motiu de la remissió radicava en què la seva reclamació afectava a una entitat que es troba dins de l'àmbit d'actuació de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb allò que disposa l'article 156 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 i l'article 3 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades.

Tercer.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD), en data 29/07/09 es va donar trasllat de la reclamació de tutela del dret d'accés presentada per XXX al Centre Penitenciari Quatre Camins de la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, per tal que en el termini de 15 dies hàbils formulés les al·legacions que estimés pertinents. No obstant l'anterior, en el mateix escrit s'advertia que s'incorporava al present procediment de tutela de drets, les al·legacions formulades en data 05/06/09 per la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades. El termini de 15 dies concedit, ha transcorregut sense que s'hagin formulat al·legacions, motiu pel qual es tenen en compte únicament les al·legacions formulades prèviament davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.

En aquest escrit d'al·legacions que havia formulat prèviament la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil, a través del Director del Centre Penitenciari de

Quatre Camins, davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en essència manifestava el següent:

- En primer lloc, exposava la manca de competència de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades per conèixer de l'assumpte atès que els seus fitxers entren dins l'àmbit d'actuació de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 156 i 168 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- En segon lloc, informava que en data 22/05/09 la direcció del Centre va resoldre desestimar la sol·licitud de l'intern XXX de fotocopia certificada dels informes que consten en el seu expedient penitenciari, pels motius que s'exposen a continuació:
*“En primer lugar, conforme lo que dispone el art. 15.2 de la Ley Orgánica 1/1979, de 26 de septiembre, General Penitenciaria, los internos en centros penitenciarios tienen derecho a ser informados de su situación penal y penitenciaria, pero no un derecho de acceso directo al contenido del expediente penitenciario, sin perjuicio del acceso a los informes que obren en el procedimiento de que se trate ante el Juzgado de Vigilancia Penitenciaria en los términos de la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial. Éste es el criterio que fue aprobado por mayoría cualificada en la reunión de octubre de 2007 de Jueces de Vigilancia Penitenciaria. Asimismo, el artículo 37 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico y Procedimiento Administrativo Común, que regula el ejercicio del derecho de acceso a archivos y registros, prevé en el apartado 4 que el derecho de acceso a archivos administrativos, podrá ser denegado por el motivo de la concurrencia de interese de terceros más dignos de protección, en el caso presente la seguridad de los profesionales y/o otros internos.
En la misma resolución se informaba al interno que si desea ser informado de su situación penal y penitenciaria, y del contenido de los informes que figuran en su expediente penitenciario, puede dirigir su solicitud a los profesionales correspondientes del equipo multidisciplinar.
Se informaba asimismo al interno, que para no vaciar de contenido el derecho de acceso que confiere a los ciudadanos en sus relaciones con la Administración la letra h) del art.35 de la misma Ley, su expediente penitenciario podrá ser consultado por su representante legal debidamente acreditado, en la Unidad de Gestión Penitenciaria de este Centro, previa solicitud por escrito en la que formule petición individualizada de los documentos que se desee consultar.(...)”*

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb l'article 5 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, i article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- L'article 15 de la LOPD, en relació amb el dret d'accés, determina el següent:

“1. L'interessat té dret a sol·licitar i obtenir gratuïtament informació de les seves dades de caràcter personal sotmeses a tractament, l'origen de les dades i les comunicacions efectuades o que es prevegin fer.

2. La informació es pot obtenir mitjançant la mera consulta de les dades per mitjà de la visualització, o la indicació de les dades que són objecte de tractament mitjançant escrit, còpia, telecòpia o fotocòpia, certificada o no, en forma llegible i intel·ligible, sense utilitzar claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

3. El dret d'accés a que es refereix aquest article només pot ser exercit a intervals no inferiors a dotze mesos, llevat que l'interessat acrediti un interès legítim a aquest efecte, cas en què el poden exercir abans.”

Per la seva banda, l'article 27 del RLOPD, disposa el següent:

Article 27. Dret d'accés.

1. El dret d'accés és el dret de l'afectat a obtenir informació sobre si les seves pròpies dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, la finalitat del tractament que, si s'escau, s'estigui realitzant, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes d'aquestes.

2. En virtut del dret d'accés, l'afectat pot obtenir del responsable del tractament informació relativa a dades concretes, a dades incloses en un determinat fitxer, o a totes les seves dades sotmeses a tractament.

No obstant això, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, el responsable del fitxer pot sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés, i a aquest efecte li ha de facilitar una relació de tots els fitxers.

3. El dret d'accés és independent del que atorguen als afectats les lleis especials i en particular la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Pel que fa a l'exercici del dret d'accés els articles 28.1 i 2 del RLOPD estableixen que:

1. En exercir el dret d'accés, l'afectat pot optar per rebre la informació a través d'un o diversos dels següents sistemes de consulta del fitxer:

a) Visualització en pantalla.

b) Escrit, còpia o fotocòpia remesa per correu, certificat o no.

c) Telecòpia.

d) Correu electrònic o altres sistemes de comunicacions electròniques.

e) Qualsevol altre sistema que sigui adequat a la configuració o implantació material del fitxer o a la naturalesa del tractament, ofert pel responsable.

2. Els sistemes de consulta del fitxer que preveu l'apartat anterior es poden restringir en funció de la configuració o implantació material del fitxer o de la naturalesa del tractament, sempre que el que s'ofereixi a l'afectat sigui gratuït i asseguri la comunicació escrita, si aquest així ho exigeix.

Finalment, l'article 29.1 del RLOPD estableix:

“1. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició d'accés, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre”.

Tercer.- Per altra banda, l'article 18.1 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

“1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació.”

Quart.- A partir del relat de fets i les disposicions que s'han exposat fins aquí, cal analitzar dues qüestions. D'una banda, la referida al compliment dels aspectes formals de l'exercici del dret d'accés; i d'altra, la referent al fons de la qüestió plantejada, cosa que es farà en els fonaments de dret següents.

Consta acreditat a l'expedient que el reclamant va exercir el dret d'accés per escrit de data 03/03/09, amb registre d'entrada en el Centre Penitenciari de Quatre Camins de la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, de 07/03/09. També consta a les actuacions que la resposta a aquesta sol·licitud la va dur a terme la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia (a través del Director del Centre Penitenciari de Quatre Camins), per mitjà d'escrit de 22/05/2009, notificat a la persona afectada el 05/06/09, amb el qual es donava resposta a la seva sol·licitud d'accés, en els termes que s'han exposat als antecedents d'aquesta resolució.

L'article 29.1 del RLOPD disposa que el responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Tal com s'ha exposat anteriorment, el responsable del fitxer, és a dir, la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, va tardar més de dos mesos en resoldre la sol·licitud d'accés efectuada per XXX, la qual cosa ha de comportar, per raons formals, l'estimació de la present reclamació de tutela del dret d'accés, al no haver-se respectat el termini d'un mes previst a l'efecte.

Cinquè.- Un cop analitzada la reclamació des d'una perspectiva formal, cal entrar a analitzar el fons de la reclamació, és a dir si el reclamant tenia dret a accedir a la documentació que sol·licitava.

En el present procediment, consta acreditat que la persona reclamant, va exercir el dret d'accés mitjançant la petició de còpia dels informes que formaven part del seu expedient penitenciari.

Es tracta doncs, de l'accés a una documentació que, en principi, fa exclusivament referència a la seva persona. En tot cas, per al supòsit que en la documentació reclamada hi figurés alguna referència a terceres persones, per sí mateix no seria raó suficient per impedir l'efectivitat del dret d'accés, ja que es podria fer efectiu igualment, prèvia ocultació de les dades personals dels tercers, tenint en compte allò que es dirà al fonament de dret setè.

El dret d'accés regulat a la LOPD és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Mitjançant el dret d'accés el titular de les dades pot conèixer quines dades sobre la seva persona són objecte de tractament. A més, aquest dret podria ser la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de cancel·lació, rectificació o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Els únics casos en què la pròpia LOPD exceptua el dret d'accés en relació a fitxers o tractaments públics es recullen a l'article 23 de la LOPD, i es a limiten a fitxers i tractaments de l'àmbit tributari i policial. En el cas que ens ocupa les dades personals a les que pretén accedir el reclamant no es troben en cap d'aquests àmbits, de manera que no és aplicable cap excepció de les establertes per la LOPD que pogués emparar la denegació d'aquest accés.

Ara bé, l'article 30 del RLOPD estableix que es pot denegar l'accés, en els casos següents:

- “1. El responsable del fitxer o tractament pot denegar l'accés a les dades de caràcter personal quan el dret ja s'ha exercit en els dotze mesos anteriors a la sol·licitud, llevat que s'acrediti un interès legítim a aquest efecte.*
- 2. També s'hi pot denegar l'accés en els supòsits en què ho prevegi una llei o una norma de dret comunitari aplicable directament o quan aquesta llei o norma impedeixin al responsable del tractament revelar als afectats el tractament de les dades a què es refereixi l'accés.*
- 3. En tot cas, el responsable del fitxer ha d'informar l'afectat del seu dret a demanar la tutela de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades o, si s'escau, de les autoritats de control de les comunitats autònomes, conforme al que disposa l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.*

En aquest procediment, la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, no ha al·legat en cap moment que hagués concorregut la causa establerta a l'apartat 1 de l'article 30 del RLOPD. Fonamenta la seva denegació en base a la normativa penitenciària i la Llei 30/1992, de 26 de novembre de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Per

tant, es procedent analitzar si existia una habilitació legal que permetés la denegació del dret d'accés:

En primer lloc, cal assenyalar que a la Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (en endavant, LOGP), no es troba cap precepte on es reguli de manera expressa el dret d'accés dels interns. Únicament, l'article 15.2, disposa que: *"A cada intern se li ha d'obrir un expedient personal relatiu a la seva situació processal i penitenciària del qual té dret a ser informat, i per a cada penat es forma un protocol de Personalitat."*

En aquest sentit, la Secretaria invoca un criteri, aprovat per majoria qualificada en una reunió d'octubre de 2007, de Jutges de Vigilància Penitenciària. Aquest criteri interpreta el citat article 15.2 de la manera següent: *"Conforme dispone el artículo 15.2 de la LOGP, los internos tienen derecho a ser informados de su situación penal y penitenciaria, pero no un derecho de acceso directo al contenido del expediente penitenciario, sin perjuicio del acceso a los informes que obren en el procedimiento ante el Juzgado de Vigilancia Penitenciaria en los términos de la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial."*

Doncs bé, els preceptes citats no permeten concloure que en la LOGP existeix algun precepte que doni cobertura a la denegació del dret d'accés. Ans el contrari, el propi article 15.2 de la LOGP es refereix al *"dret a ser informat"*, previsió que no es pot entendre en cap cas com una limitació al dret d'accés consagrat a la LOPD. A aquest respecte, el criteri en què es basa la Secretaria per denegar l'accés, és la interpretació efectuada de l'article 15.2 de LOGP pels Jutjats de Vigilància Penitenciària, criteri al qual en cap cas no se li pot reconèixer el rang legal exigut per l'article 30.2 del RLOPD. A aquest respecte, no es pot deixar d'assenyalar que fins i tot en l'adopció d'aquest criteri en la reunió d'octubre de 2007 de Jutges de Vigilància Penitenciària, hi consten vots particulars en el sentit de reconèixer la vigència del dret d'accés en favor dels interns.

A més, de l'article 3 de la LOGP s'infereix que s'haurà de respectar el dret d'accés a la protecció de dades de caràcter personal, tota vegada, que el dret a la protecció de dades de caràcter personal forma part dels anomenats drets de la personalitat. Així, l'article 3, esmentat estableix que *"L'activitat penitenciària s'ha d'exercir respectant, sempre, la personalitat humana dels reclosos i els seus drets i interessos jurídics no afectats per la condemna, sense que s'estableixi cap diferència per raó de raça, opinions polítiques, creences religioses, condició social o qualssevol altres circumstàncies de naturalesa anàloga."*

En aquest sentit, cal recordar que la Sentència del Tribunal Constitucional 292/2000, de 30 de novembre, va declarar inconstitucional l'apartat 2 de l'article 24 de la LOPD, que reconeixia la possibilitat que les administracions públiques poguessin denegar el drets d'accés, rectificació i cancel·lació per la concurrència de raons d'interès públic o interessos de tercers més dignes de protecció. Així, en aquesta Sentència, el Tribunal Constitucional argumentava el següent:

“Más concretamente, en relación con el derecho fundamental a la intimidad hemos puesto de relieve no sólo la necesidad de que sus posibles limitaciones estén fundadas en una previsión legal que tenga justificación constitucional y que sean proporcionadas (SSTC 110/1984, FJ 3, y 254/1993, FJ 7) sino que la Ley que restrinja este derecho debe expresar con precisión todos y cada uno de los presupuestos materiales de la medida limitadora. De no ser así, mal cabe entender que la resolución judicial o el acto administrativo que la aplique estén fundados en la Ley, ya que lo que ésta ha hecho, haciendo dejación de sus funciones, es apoderar a otros Poderes Públicos para que sean ellos quienes fijen los límites al derecho fundamental (SSTC 37/1989, de 15 de febrero, y 49/1999, de 5 de abril). De igual modo, respecto al derecho a la protección de datos personales cabe estimar que la legitimidad constitucional de la restricción de este derecho no puede estar basada, por sí sola, en la actividad de la Administración Pública. Ni es suficiente que la Ley apodere a ésta para que precise en cada caso sus límites, limitándose a indicar que deberá hacer tal precisión cuando concorra algún derecho o bien constitucionalmente protegido. Es el legislador quien debe determinar cuándo concurre ese bien o derecho que justifica la restricción del derecho a la protección de datos personales y en qué circunstancias puede limitarse y, además, es él quien debe hacerlo mediante reglas precisas que hagan previsible al interesado la imposición de tal limitación y sus consecuencias. Pues en otro caso el legislador habría trasladado a la Administración el desempeño de una función que sólo a él compete en materia de derechos fundamentales en virtud de la reserva de Ley del art. 53.1 CE, esto es, establecer claramente el límite y su regulación.(...)”

(...) el empleo en el art. 24.2 LOPD de la expresión "interés público" como fundamento de la imposición de límites a los derechos fundamentales del art. 18.1 y 4 CE, pues encierra un grado de incertidumbre aún mayor. Basta reparar en que toda actividad administrativa, en último término, persigue la salvaguardia de intereses generales, cuya consecución constituye la finalidad a la que debe servir con objetividad la Administración con arreglo al art. 103.1 CE.(...)

Por último, el apartado 2 del art. 24 LOPD establece que los derechos de acceso a los datos (art. 15.1 y 2 LOPD) y los de rectificación y cancelación de los mismos (art. 16.1 LOPD) podrán denegarse también si, "ponderados los intereses en presencia, resultase que los derechos que dichos preceptos conceden al afectado hubieran de ceder ante intereses de terceros más dignos de protección". Resulta evidente que tras lo ya dicho, a la vista de que este inciso permite al responsable del fichero público negar a un interesado el acceso, rectificación y cancelación de sus datos personales, y al margen de que esos intereses puedan identificarse con los derechos fundamentales de ese tercero o con cualquier otro interés que pudiese esgrimirse, semejante negativa conlleva abandonar a la decisión administrativa la fijación de un límite al derecho fundamental a la protección de los datos de carácter personal sin ni siquiera establecer cuáles puedan ser esos intereses ni las circunstancias en las que quepa hacerlos valer para restringir de esa forma este derecho fundamental.”

L'argumentació que aquí s'ha transcrit, va conduir a la declaració d'inconstitucionalitat de l'article 24.2 de la LOPD.

Així les coses, per tot el que s'acaba d'exposar, escau concloure que, ni existia habilitació legal en la normativa penitenciària que permetés a la Secretaria denegar el dret d'accés regulat a la LOPD, ni es podia fonamentar aquesta denegació en els criteris adoptats en la reunió d'octubre de 2007 pels Jutjats de Vigilància Penitenciària, atès que d'acord amb la citada Sentència del TC, és el legislador qui ha de determinar la concurrència d'un dret o bé jurídic constitucionalment protegit que justifiqui la restricció del dret a la protecció de dades de caràcter personal, en qualsevol de les seves manifestacions, com ara el dret d'accés.

Sisè.- Al marge de les consideracions efectuades fins aquí i la conclusió a la què s'ha arribat en el sentit de reconèixer el dret d'accés exercit per la persona reclamant a l'empara de la LOPD, és oportú analitzar les al·legacions formulades per la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil, referents a l'aplicació al cas de la regulació prevista a la Llei 30/1992 sobre el dret d'accés als arxius i registres, i en especial, de les limitacions previstes a l'article 37 de la Llei 30/1992.

La Secretaria invoca l'article 37.4 de la Llei 30/1992, per considerar que concorren interessos de tercers més dignes de protecció, com és el cas de la seguretat dels professionals i/o altres interns. No obstant això, immediatament després d'invocar aquest precepte per justificar la denegació de la sol·licitud de l'interessat, la Secretaria reconeix el dret de l'intern a "*ser informat de la vostra situació penal i penitenciària*", mitjançant sol·licitud adreçada a l'equip multidisciplinari, i finalment, afegeix la Secretaria que per "*no buidar de contingut el dret d'accés*" reconegut als ciutadans pels articles 35.h) i 37 de la Llei 30/1992, l'expedient penitenciari podrà ser consultat pel representant legal de la persona aquí reclamant.

L'origen d'aquest dret dels ciutadans està reconegut a nivell constitucional, concretament a l'article 105, en el qual es disposa que "*La llei regularà: (...) b) L'accés dels ciutadans als arxius i registres administratius, tret en allò que afecti a la seguretat i defensa de l'Estat, la indagació dels delictes i la intimitat de les persones*". La Llei 30/1992, ha donat compliment al mandat constitucional esmentat, en regular aquest dret als articles 35.h) i 37.

Aquests preceptes contempnen el dret dels ciutadans a accedir als registres i als documents que formin part d'un expedient i es trobin en els arxius administratius, sense necessitat que tinguin la condició d'interessats en aquells expedients.

Ara bé, cal tenir en compte en aquest punt que la resolució d'aquest procediment, en el sentit d'estimar o desestimar el dret d'accés exercit per la persona a l'empara de la LOPD, podria afectar a més de l'article 105 de la CE, a altres drets reconeguts a nivell constitucional, com ara el dret fonamental de defensa, regulat a l'article 24.2 de la CE.

Cal subratllar que de conformitat amb l'article 31 de la Llei 30/1992, la persona que reclama l'accés a l'expedient penitenciari no és la posició de qualsevol ciutadà que pretén accedir

a documents administratius a l'empara de l'article 37 de la Llei 30/1992, sinó que la persona reclamant tindria la condició de persona interessada.

Així, per als casos en què una persona ostenta la condició de persona interessada en el procediment que es tracti, l'article 35.a) de la Llei 30/92, reconeix que aquesta té dret "a conèixer, en qualsevol moment, l'estat de tramitació dels procediments en els quals ostenta la condició de persona interessada i a obtenir còpies dels documents que contenen." Per tant, d'acord amb el precepte citat, la persona reclamant tindria també dret d'accés al seu expedient i a obtenir còpies del mateix.

En aquest sentit, és necessari afegir, en resposta a les al·legacions presentades per la Secretaria, que resulta contradictòria la interpretació efectuada per la mateixa, segons la qual, d'una banda en base al 37.4 de la Llei 30/92 es pot denegar l'accés i de l'altra, "per no buidar de contingut el dret d'accés que confereix als ciutadans en les seves relacions amb l'Administració la lletra h) de l'art.35 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, en la forma i condicions previstos en l'art.37 de la mateixa llei, l'expedient penitenciari podrà ser consultat pel seu representant legal"(…), atès que en base a l'article 37 denega l'accés a qui, com ja hem dit ostenta la condició de persona interessada per fer efectiu dret de tercers més dignes de protecció, i alhora, reconeix el dret d'accés a l'expedient a la persona que actuï en representació de l'interessat. Si la Secretaria reconeix el dret d'accés de qui ostenti la condició de representant legal de la persona afectada, amb més raó se li ha de reconèixer a la pròpia persona interessada, que és qui precisament havia exercit el dret.

De tota manera, cal reiterar novament, que en el present cas, no ens trobem davant d'un dret d'accés exercit per qualsevol ciutadà, sinó davant el supòsit previst a l'article 35 a) per a aquells que ostenten la condició de persona interessada. Aquesta condició de persona interessada suposa una posició especial i diferent envers a la que pugui ostentar qualsevol altra ciutadà. Prova d'això és que fins i tot l'article 37 de la Llei 30/92, quan desenvolupa la regulació del dret d'accés a arxius i registres reconegut a l'article 35.h) en relació amb procediments acabats, declara expressament a l'art. 37.2 que el dret d'accés a documents que continguin dades referents a la intimitat de les persones està reservat a aquestes. També l'art. 37.3, quan es refereix als documents que contenen dades nominatives, admet expressament el dret d'accés de les persones titulars d'aquelles dades, a més del dret de tercers que acreditin un interès legítim i directe.

Setè.- En qualsevol cas, s'ha de tenir present que la present controvèrsia s'ha plantejat sota la perspectiva de la LOPD, i des d'aquesta òptica, cal concloure que procedeix estimar la reclamació de tutela del dret d'accés. Així, en el present procediment ha quedat acreditat, d'una banda, que el reclamant va exercir el dret d'accés al seu expedient penitenciari, i d'altra, que en la normativa penitenciària no existeix cap precepte amb rang de llei que empari la decisió denegatòria de la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia. No obstant això, certament l'efectivitat d'aquest dret d'accés mai no hauria de significar una vulneració del dret de tercers, motiu pel qual, la Secretaria, abans de fer efectiu el dret d'accés, hauria de valorar amb caràcter

previ, la concurrència de drets de tercers més dignes de protecció, com podria ser el cas, dels professionals i/o altres interns, i en conseqüència, anonimitzar i/o ocultar totes aquelles dades relatives a aquestes persones que puguin resultar afectades.

Per tot el que s'ha exposat, cal concloure que la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia haurà de fer efectiu el dret d'accés exercit per l'avui reclamant, mitjançant el lliurament de les còpies sol·licitades ja que fou aquesta la forma elegida per l'interessat d'entre les previstes a l'article 29 del RLOPD. En definitiva, procedeix estimar la reclamació de tutela de drets formulada per XXX contra la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, tant per raons formals com per qüestions de fons.

Per tot això,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació formulada per XXX.

Segon.- Requerir la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia per tal que en el termini de 10 dies atorgui l'accés sol·licitat pel reclamant i li lliuri còpia dels documents que havia sol·licitat. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en el mateix termini de 10 dies la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil haurà de donar-ne compte a l'Agència, tot això de conformitat amb l'article 119 del RLOPD.

Tercer.- Notificar aquesta resolució a la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia i a la persona reclamant.

La directora,

Esther Mitjans Perelló

Barcelona, 15 d'octubre de 2009